

Klimaatverandering vanuit perspectief verzekeraars

Symposium Klimaatadaptatie Open Teelten 3 maart 2020

Timo Brinkman, Verbond van Verzekeraars

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Verbond van Verzekeraars

WEL

- Belangenbehartiger van verzekeraars in Nederland
- Leven, Inkomen, Schade (géén zorgverzekeraars)
- Lobby, dienstverlening, zelfregulering, platform
- Verzamelen en delen van kennis en cijfers
- Gesprekspartner voor maatschappelijke onderwerpen
- Coördinatie/aanspreekpunt bij rampen

NIET

- Gezamenlijke afspraken over voorwaarden, premie, acceptatie
- Klantcontact (dekking, advies etc.)
- Dekking hangt af van de polisvoorwaarden!

Inbraakclaims per gemeente

Inbraakclaims per 1000 huishoudens, 2016			Inbraakclaims per 1000 huishoudens, 2016		
		Vershil t.o.v. 2015			Vershil t.o.v. 2015
Eindhoven	12,4	↓2,4%	Maastricht	8,0	↓24,8%
Breda	12,1	↓2,6%	Haarlemmermeer	7,9	↓9,6%
Almere	12,0	↑9,3%	Zwolle	7,7	↑18,6%
Enschede	11,2	↑20,6%	Zoetermeer	7,4	↓11,3%
's-Hertogenbosch	10,3	↓3,5%	Rotterdam	7,0	↓1,6%
Nijmegen	10,0	↑14,0%	Groningen	6,9	↑35,2%
Arnhem	9,9	↑30,6%	Zaanstad	6,8	↑16,3%
Utrecht	9,6	↑10,8%	Den Haag	6,5	↓9,7%
Ede	9,4	↑33,8%	Haarlem	6,5	↓8,2%
Tilburg	9,4	↓21,0%	Dordrecht	6,3	↑0,9%
Amersfoort	9,2	↑8,1%	Amsterdam	5,1	↑10,4%
Apeldoorn	8,3	↑5,8%	Leiden	4,0	↓29,8%
Delft	8,1	↑30,7%			

Bron: Verbond van Verzekeraars / CIS

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Wat doen individuele verzekeraars?

- Beoordelen, beprijzen en accepteren van risico's
- Individuele voorwaarden, premie en acceptatie
- Adviseren over risico's en preventie
- Afhandelen van schades:
 - ✓ beperken vervolgschade
 - ✓ schade expertiseren
 - ✓ schade vergoeden of herstellen
- Concurrentie: voorwaarden en adviezen verschillen!
- Verzekeringsmarkt in transitie (producten, kanalen, internationaal)
- Gebonden aan kapitaalsvereisten
- De enige 'vaste prijsregel' is 21% assurantiebelaasting

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Klimaat en Verbond van Verzekeraars

Adaptatie én mitigatie

Sector Schade:

- Meer extreem weer, verzekerbbaarheid
- Risico's duurzaamheid en energietransitie

Sector Leven:/Inkomen:

- Hypotheken

Algemene Beleidszaken:

- Duurzame investeringen
- Kapitaalsvereisten (Solvency II)
- Klantbelang centraal

Internationaal

- Insurance Europe
- Agricultural Insurance Conference
- Global federation of Insurance Associations

Verzekerbbaarheid: www.verzekeraars.nl/klimaat

- [Klimaatrapport](#)
- [Adviesrapport overstromingen](#)
- [Infographics](#)
- [Toolkit MKB](#)
- Best practices verzekeraars
- Actueel nieuws

VERBOND VAN VERZEKERAARS

* Non-respondent
 ** The number of points for the overall score and consecutive categories can range from 0-5 with 5 points being the highest.

Ranking

Benchmark Responsible Investment by Insurance Companies in the Netherlands 2019

Raking 2019	Name of insurance company	Overall score 2019	Gover-nance	Policy	Imple-mentation	Accoun-tability
1	a.s.r.	4,5	5,0	5,0	4,0	5,0
2	VIVAT	4,1	5,0	4,0	3,6	5,0
3	NN	3,5	4,0	3,0	3,3	4,3
3	Achmea	3,5	4,4	3,0	3,4	3,2
5	Menzis	2,8	2,7	2,7	2,9	2,7
6	Dela	2,3	1,5	2,0	2,9	1,8
7	CZ Groep	2,2	2,3	1,8	2,5	1,7
7	Aegon	2,2	1,3	2,3	2,5	2,1
9	Scildon	2,1	1,7	2,5	2,2	1,8
10	ONVZ	2,0	2,5	1,5	2,2	1,3
10	Allianz	2,0	1,5	3,0	1,8	2,1
12	VGZ	1,8	2,1	1,3	2,0	1,6
13	ZLM	1,7	2,5	2,3	1,5	1,0
13	BNP Paribas Cardif	1,7	2,5	2,2	1,6	0,9
15	Klaverblad	1,3	2,1	1,3	1,5	0,2
16	Monuta	1,1	1,3	1,5	1,3	0,0
16	Onderlinge 's-Gravenhage	1,1	1,3	1,0	1,2	0,5
16	De Goudse	1,1	0,6	2,7	0,9	0,4
19	DSW*	0,9	0,0	1,5	1,1	0,7
20	NV Schade*	0,7	0,0	0,5	1,1	0,2
21	TVM*	0,6	0,6	0,0	0,7	0,5
22	Iptiq*	0,5	0,0	0,0	1,0	0,0
23	NH van 1816*	0,4	0,0	0,0	0,8	0,0
23	ARAG*	0,4	0,0	0,0	0,7	0,0
25	Eno Zorgverzekeraar*	0,3	0,0	0,0	0,5	0,2
26	DAS*	0,2	0,0	0,0	0,4	0,0
26	Yarden*	0,2	0,0	0,0	0,4	0,0
28	Unigarant*	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
29	Leidsche Verzekering Maatschappij*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Het IMVO Convenant in de praktijk

Verbond van Verzekeraars · Publicaties · Longreads · Het IMVO Convenant in de praktijk

Het Verbond heeft in de zomer van 2018 samen met ngo's, vakbonden en de rijksoverheid een IMVO-convenant gesloten. Daarmee hebben Nederlandse verzekeraars een mooie wereldprimeur in handen, maar hoe werkt het convenant in de praktijk? Is het lastig om aan de eisen te voldoen? En wat houden die eisen eigenlijk in? In deze longread vertellen vijf verzekeraars over hun ervaringen tot nu toe.

1 NO POVERTY

2 ZERO HUNGER

3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING

4 QUALITY EDUCATION

5 GENDER EQUALITY

6 CLEAN WATER AND SANITATION

7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY

8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH

9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE

10 REDUCED INEQUALITIES

11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES

12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION

13 CLIMATE ACTION

14 LIFE BELOW WATER

15 LIFE ON LAND

16 PEACE AND JUSTICE STRONG INSTITUTIONS

17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

VERBOND VAN VERZEKERAARS

De schadecijfers: wat zien we?

Datum	Oorzaak	Totale schade*	Brand Particulier	Brand Zakelijk	Motor Particulier	Motor Zakelijk
18-1-2018	Storm Friederike	401	299	67	29	5
23-6-2016	Hagel	374	226	71	68	9
18-1-2007	Storm Kyrill	285	193	59	26	6
28-10-2013	Storm Carmen	156	110	23	19	4
26-5-2009	Noodweer	90	55	11	20	4
30-8-2015	Regen / hagel	85	37	10	34	4
22-6-2008	Hagel	79	22	5	46	7
31-3-2015	Lentestorm	65	36	12	14	3
28-7-2014	Wolkbreuk	62	39	16	6	1
28-6-2011	Noodweer	55	21	7	23	4

Verzekerde schade in miljoenen euro's voor gebouwen en voertuigen

*Niet meegenomen verzekerde schades: kassen, gewassen, transport, aansprakelijkheid, aantal multinationals

Wij zien alleen verzekerde schade!

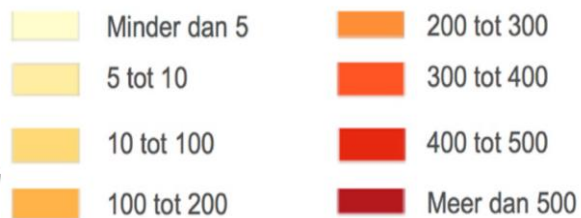

VERBOND VAN VERZEKERAARS

23 juni 2016

- 100.000 claims op één dag
- 600 miljoen verzekerde schade
- Particulier motor: 68 miljoen
- Particulier woonhuis: 226 miljoen
- Zakelijk: 300 miljoen, vooral agrariërs
- Ook veel niet verzekerde schade, vooral agrariërs

Aantal claims per 1.000 huishoudens

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Veel niet verzekerd: economisch risico

- Bodemverzakking en paalrot meestal niet verzekeraar
- Overstroming
 - Particulier: 99,9% van huishoudens niet verzekerd tegen overstroming primaire dijkkring, 90% niet of gedeeltelijk verzekerd secundaire dijkkring.
 - Zakelijk: alleen grote internationale partijen verzekerd
- Gewassen:
 - horizontaal water
 - Verzilting
 - Nieuwe risico's: tropische insecten, zonnebrand...
- Individuele afwegingen klanten/tussenpersonen, met name zakelijk
 - Bedrijfsonderbreking vaak niet verzekerd
 - Soms schadeoorzaken 'uitgevinkt' of hoog eigen risico voor lagere premie
 - Alleen WA-verzekering auto

Veel niet verzekerd > kredietrisico

Menu nrc.nl

Het klimaat wordt steeds meer een kredietrisico

Kredietbeoordelaars Klimaatverandering wordt steeds belangrijker bij de waardering van bedrijven en overheden door kredietbureaus S&P, Moody's en Fitch. „Dit is niet meer dan een begin.”

Mark Beunderman 28 februari 2020 Leestijd 5 minuten

De Nederlandse financiële sector veilig achter de dijken?

Een nadere verkenning naar klimaatgerelateerde financiële risico's

DeNederlandscheBank

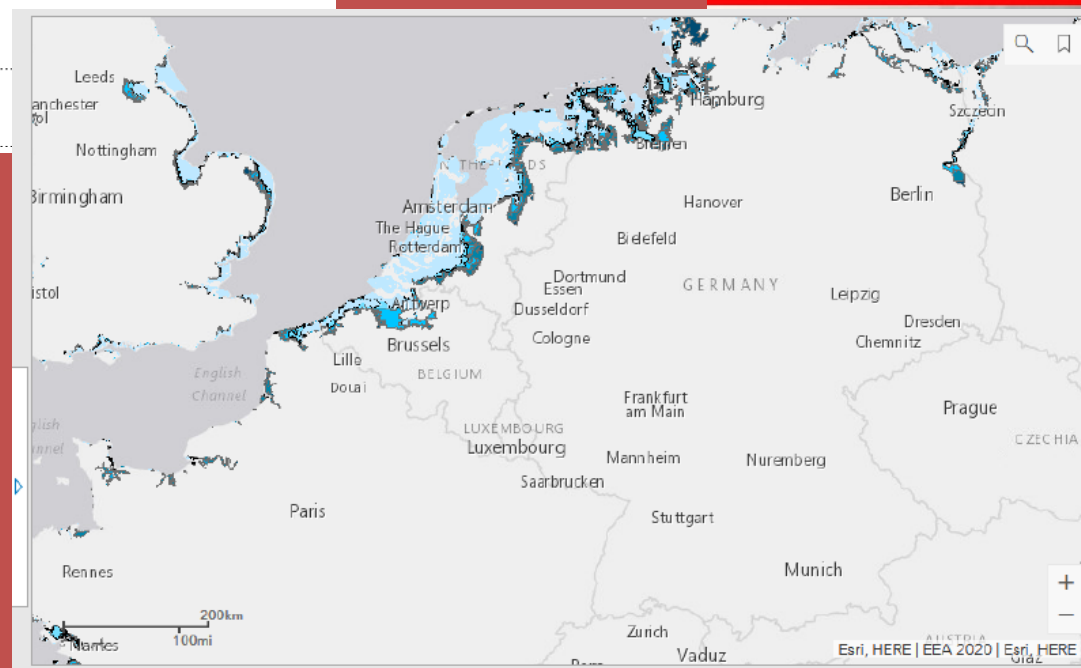
EUROSISTEEM

Swiss Re

Closing the financial protection gap in the Netherlands

Discussion paper on flood insurance in the Netherlands

Swiss Re Global Partnerships, November 2016

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Verzekerbaarheid

- Premie en voorwaarden altijd gebaseerd op risico (kans x gevolg)
- Elke schade-uitkering komt uit premie
- Kosten verzekeraar en 21% assurantiebelasting (niet bij BWV) komen daar nog bij op.
- Kapitaalsvereisten (Solvency II)
- Verzekeringsmarkt diffuus: onderlingen, volmachten, internationale spelers etc.
- Risicovoorkeur verschilt per verzekeraar
- Onzekerheid en mogelijke cumulatierisico's
- Is het risico nog te herverzekeren op internationale markt?
- Steeds meer risico's inzichtelijk: onzeker voorval gaat lang niet altijd (meer) op
- **Afweging branche: premiebeheersing voor de deelnemers versus solidariteit (antiselectie)**
- **Bewustzijn en risicomanagement van de klant essentieel: verzekering = sluitstuk**

Verzekeren en open teelten:

- Agrarische verzekeraars zijn onderlinge verzekeraars: voor en door boeren.
- Elke schade-uitkering komt uit premie van de sector zelf.
- Overheid: in plaats van uitkeren via Wts subsidie op Brede weersverzekering
- Assurantiebelasting (21%) afgelopen jaar vrijgesteld brede weersverzekering
- Veel agrariërs hebben de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in hun bedrijf: dat moet 'uit'
- Kosten-baten analyse op lange termijn noodzakelijk, individueel en maatschappelijk
- Er is nog veel onzekerheid: heel veel onderzoek nodig om juiste beslissingen te maken
 1. Analyse (Welke risico's nu én in de toekomst, met of zonder maatregelen?)
 2. Adaptatie (Investeren in preventie, of iets anders gaan doen)
 3. Instrumenten voor rest-risico (eigen buffer, diversificatie, verzekeren)

Risicomanagement bij **veranderende** risico's

- Is er genoeg bewustwording bij de ondernemers zelf over veranderend weer?
- Adviseren financiële adviseurs voldoende over klimaatverandering in de toekomst?
- Is overheidsbeleid faciliterend genoeg, of zijn er nog hordes te nemen?
- Moeten er nu al rigoureuze investeringskeuzes worden gemaakt?
- En hoe zorg je dat die keuzes ook haalbaar zijn voor ondernemers?
- Is een maatschappelijke kosten-baten analyse (politiek) haalbaar?
- Kan een Nederlandse Topsector misschien toch ook van het buitenland leren?

En wat wordt van ons verwacht?

Consumentenonderzoek door InSites Consulting voor Klimaatrapport Verbond van Verzekeraars (2017)

Schade door weersinvloeden wordt gezien als een gedeelde verantwoordelijk, waarin vooral de overheid en verzekeraars de sleutel zijn.

De meerderheid ziet in dat schade door weersinvloeden hoge kosten met zich mee kunnen brengen. Het is voor consumenten individueel niet op te brengen. Daarom moeten verzekeraars en overheid hierbij steun verlenen. Zij hebben volgens de consument de grootste rol in te nemen. Verantwoordelijkheden die gezien worden:

- **Verzekeraars:**

- Geven van duidelijke informatie
- Ondersteunen en stimuleren van preventieve maatregelen
- Oprichten van noodfondsen (al dan niet de verantwoordelijkheid van verzekeraars en verzekerden)
- Geven van praktische ondersteuning bij schade
- Aanpassen van premies/aanvullende verzekeringen (bijv. onderscheid maken tussen regio's)
- Alleen dekking geven bij grote schades

- **Overheid**

- Nemen van voorzorgsmaatregelen (bijv. afwatering, dijken)
- Geven van voorlichting
- Signaleren bij extreem weer
- Toezicht houden op verzekeraars
- Stimuleren van innovatie
- Geven van praktische ondersteuning bij schade
- Oprichten van noodfondsen

- **Consument**

- Nemen van milieu- en preventieve maatregelen m.b.t. huis en huishouden
- Actie ondernemen bij weeralarm
- Instructies opvolgen van hulpdiensten
- Goed onderhouden van huis

